

UPPSALA
UNIVERSITET

Landlocked

:En kvantitativ studie om landsbundenhetens effekter på
afrikanska nationers välstånd

Nadab Yonathan Abraha

Kandidatuppsats
Statskunskap C

Uppsala Universitet
poäng: 15 hp

Ventilerad: VT 2017
Handledare: Pär Nyman

Ord: 10460

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka varför afrikanska landsbundna nationer är fattigare än afrikanska icke-landsbundna nationer. Adam Smith konstaterade redan 1776 i sin bok "Nationernas välstånd" att en nations geografiska position har en betydelse för hur aktiv man eventuellt kommer bli i den globala handeln. Sedan dess har forskning tagit landsbundenhets negativa effekter alltför vedertaget. Studiens förklarande variabler är FDI, infrastruktur kvalité och export. Vidare inkluderas även kolonialhistoria, utbildning och skatt som kontrollvariabler. För att undersöka sambandet använder sig studien sig av multipel regressionsanalys genom OLS (ordinary least square) metod för att undersöka sambanden. Två av studiens hypoteser går i linje med resultat, att afrikanska landsbundna länder är fattigare på grund av de har sämre infrastruktur och har lägre export men att effekten av landsbundenhet kvarstod vid kontroll för FDI. Vid kontroll för nationer med liknande infrastruktur kvalité oavsett landsbundenhet – visar resultaten att infrastruktur kvalitén kan kompensera de geografiska hindren.

Nyckelord: Landsbundenhet, Afrika, BNP, FDI, infrastruktur, export, kolonial historia, utbildning, skatt

Innehåll

1.Inledning.....	4
2.Syfte & frågeställning	6
3.Teori & tidigare forskning	6
3.1 FDI.....	6
3.2 Infrastruktur	8
3.3 Export	10
3.4 Kolonial historia.....	10
3.5 Utbildning	12
3.6 Skatter.....	13
4.Hypoteser	14
5.Data och metod	15
5.1 Metod	15
5.2 Bortfallsanalys	17
5.2.1 Data & variabelförteckning.....	18
5.3 Förklarande variabler	18
6.Regressionsmodeller	20
6.1 Regressionsmodell ett	20
6.2 Regressionsmodell två.....	21
6.3 Regressionsmodell tre	21
6.4 Regressionsmodell fyra.....	21
7.Resultat.....	22
7.1 FDI.....	22
7.2 Infrastruktur	24
7.3 Export	26
7.4 Alla	28
8.Analys & diskussion	29
8.1 Hypotes 1.....	30
8.2 Hypotes 2.....	31
8.3 Hypotes 3.....	32
9.Slutsats	34
10.Referenser	35

1. Inledning

I boken *Wealth of Nations*, satte Adam Smith en stor vikt vid förhållandet mellan en nations geografiska läge och den internationella marknaden. Smith konstaterade att nationer som angränsar till havskuster har möjligheten att snabbare utveckla en dynamisk arbetskraftsfördelning längs kuster. Dessa nationer har i synnerhet möjligheten att reducera transportkostnaderna:

”As by means of water-carriage a more extensive market is opened to every sort of industry than what land-carriage alone can afford it, so it is upon the sea-coast, and along the banks of navigable rivers, that industry of every kind naturally begins to sub-divide and improve itself, and it is frequently not till a long time after that those improvements extend themselves to the inland part of the country” (Smith 1776: 19)

Genom att studera de tidiga civilisationerna, existerade ett samband: angränsande till havet leder till ett öka deltagande på världsmarknaden. Smith konstaterade redan 1776 att det råder stora brister av användbara floder som leder än till inlands Afrika, på grund av detta skulle nationer som inte angränsade till havskusten ha det svårare att stimulera sin ekonomi genom handel menade smith. (Smith 1776:20)

Vid internationella sammanhang som i Världsbanken, FN och WTO använder man sig av ett gemensamt begrepp för utvecklingsnationer som är landsbundna: Landlocked Developing Countries (LLDC). Klassificeringens utgångspunkt går i linje med Adam Smith resonemang kring nationer som befinner sig långt ifrån världsmarknaden med hänsyn för de geografiska position därtill inkluderar de bristande infrastruktur med transportkostnader, exempelvis höga tullavgifter (UN-OHRLLS 2012). FN grundande sekretariatet UN-OHRLLS (Office of the High Representative for the Landlocked Developing Countries) som huvudsakligen arbetar

med LLDC nationer men även små ö nationer och de minst utvecklade nationerna oavsett nationens geografiska läge.

Exempelvis tillhör båda Botswana och Etiopien klassificering som LLDC nationer. Bägge länderna har haft en stark ekonomiskutveckling de senaste 15 åren. Botswana har i genomsnitt haft en BNP (bruttonationalprodukt) tillväxt på cirka 4,5 % mellan år 2000 - 2015 (Worldbank 2016) även Etiopien har haft en god genomsnittlig BNP tillväxt på 9,6 % mellan åren 2000-2015. Tillskillnad från Botswana och Etiopien har Zimbabwe haft en minskande BNP tillväxt på cirka -0,98% sedan sekelskiftet. Trots att samtliga tre nationer är landsbundna har Etiopien och Botswana haft en expansiv ekonomisk utveckling medan Zimbabwe haft en stagnerande. Det problematiserar LLDC begreppet.

För att stimulera sin ekonomi behöver underutvecklade nationer attrahera utländska direktinvesteringar även kallat FDI (Foreign Direct Investment). Landsbundna nationer som avgränsas mot världsmarknaden genom dess geografiska position och på grund av deras lägre infrastruktur kvalitet har de svårare att attrahera FDI. Genom FDI har nationer möjligheten att stimulera sin ekonomi. Där igenom formulerades den första hypotesen; att afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska därför att de har mindre FDI. Från ett akademiskt perspektiv och ett företagsamhets perspektiv är en kvalitativ infrastruktur vital för den inhemska marknaden men även en katalysator för deltagande på världsmarknaden. Gator, motorvägar, flygplatser, elektricitet och telekommunikation (Aschauer 1989:193) krävs för ett reducerande av de höga transport och logistik utgifterna kring utlandshandeln. I synnerhet är detta ett problem för LLDC nationerna. Som är beroende av sina grannationer för tillgång för havet. Infrastruktur och transport är nyckeln till den internationella marknaden (Mbekeani 2012:146). Den tillgodoser lokala företag till multinationella företag tillgång till den lokala samt globala marknaden. Svag infrastruktur försvagar de lokala resurserna till jordbruksproduktionen genom att bönderna inte kan dra nytta utav de lokala resurserna (Mbekeani 2012:147). Där igenom formulerades den andra hypotesen; att afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska därför att de har sämre infrastruktur kvalitet. Det existerar ett kausalt samband mellan tillgången till adekvat infrastruktur och utlandshandel (et al). Landsbundna länder befinner sig i en än mer påfrestande situation, då de även har en sämre infrastruktur kvalitet. I samband med de tidigare formulerade hypotesen,

uppfattas export som en konsekvens av en god infrastruktur kvalitet samt FDI. Därav formulerades den tredje hypotesen; att afrikanska landsbundna länder är fattigare än afrikanska länder därför att de har en lägre export.

2. Syfte & frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka varför afrikanska landsbundna nationer är fattigare än afrikanska nationer som angränsar till havet. Att landsbundna nationer är fattigare än icke-landsbundna nationer har tagits allt för vedertaget från forskningens sida. Men det råder enligt min mening även brist på kvantitativ komparativ forskning om landsbundenhet och dess effekter. Uppsatsen undersöker för första gången hur FDI, infrastruktur och export tillsammans påverkar afrikanska landsbundna länders BNP nivå. För att uppfylla studiens syfte formulerades frågeställningen.

1. Vilka är anledningarna till att afrikanska landsbundna nationer är fattigare än andra?

3. Teori & tidigare forskning

3.1 FDI

Av den tidigare forskningen kan man tolka att utländska direktinvesteringar (FDI) besitter en främjande effekt vid den ekonomiska tillväxten. Det är även hävdad att FDI ökar nivån av den inhemska kapitalbildning; mer ekonomiskt och finansiell kapital som ämnas att gå till produktion i en allt större skala. Transnationella företag (TNC) är idag en allt mer relevant aktör inom den internationella handeln. TNC står för 25 % av världens produktion och 70 % av världshandeln (Held & McGrew 2002: 53). Väljer TNC att etablera sin verksamhet inom ett utvecklingslands kommer de få påtagliga effekter på landets ekonomi. Utländska direktinvesteringar är en särskild viktig variabel för att ens ekonomiska tillväxt i synnerhet för länder som befinner sig i utvecklingsfasen (Borensztein, De Gregorio & Lee 1998: 2).

Drygt hälften av världens landsbundna nationer 15 av 32 ligger i Afrika vilket är 15 av Afrikas 55 nationer. Trots förbättringarna inom transport - fortsätter de landsbundna nationerna att möta strukturella utmaningar för att delta i världsmarknaden. De dåliga resultatet för många av de landsbundna nationer kan tillskriva avståndet från kusten som en förklarande anledning (Faye, Mcarthur Sachs & Snow 2004: 39). Som ett resultat släpar landsbundna nationers ekonomiska tillväxt ofta bakom deras grannationer som angränsar till havet och har en mer extensiv utrikeshandel. Tillgången till kusten är en fördel för att attrahera utländska direkt investerare. Lägre transportkostnader, färre tullar samt tillgången till en hamn är medverkande krafter som attraherar havsangränsande nationer mer än landsbundna nationer. Exempelvis har Centralafrikanska republiken inte en adekvat infrastruktur vilket resulterat att få utländska investerare valt att etablera sin verksamhet i landet. För att Centralafrika skall få tillgång till havet behöver de korsa Kamerun. På grund av de dåliga underhållet är vägarna är ofta oframkomlig i synnerhet under regnperioden. Väljer man istället att resa genom Demokratiska Republiken Kongo [DRC] används Oubangui floden, men även den är oframkomliga under den torra säsongen på grund av de låga vattennivåer. Till följd av de politiskt instabila läget och i samband med klimatförändringarna försvåras situationen ytterligare för landsbundna nationer (Faye et al 2004: 44).

Relevansen för regionala samarbeten och en integration av ekonomin har ökat framförallt för de landsbundna nationerna. The Economic Community of West African States [ECOWAS], Southern Africa Development Community [SADC], the common Market for Eastern and Southern Africa [COMESA] och West African Economic and Monetary Union [UEMOA] arbetar för en ekonomisk integration och har en handlingsplan för att de landsbundna nationerna i respektive region skall ha tillgång till havet genom att minska handelsbarriärer så som tullavgifter samt att man skall upprusta infrastrukturen (Mbekani 2012:155). Potentiell handeln reduceras avsevärt i landsbundna nationer på grund av högre transportkostnader som tagits upp av avstånd till havet. Det motverkar den ekonomiska utvecklingen i landsbundna nationer. Utländska direkt investerare som redan är etablerade väljer att upprätta en exportintensiv verksamhet (UNCTAD 1998:188).

Närhet och bättre tillgång till stor marknad är också välkänt att locka utländska direkta investerare. Stabila institutioner och utbildade arbetstagare i samband med de utländska

investerarna har ofta hävdats öka den ekonomiska tillväxten. Länder kan i själva verket använda sådana företag som katalysator för att utveckla ens egna ekonomi genom att komplettera den lokala produktionen och ge en signal om förtroende åt investeringsmöjligheter i landet (Agosin & Mayer 2000: 4).

År 2008 publicerade UNCTAD [United Nations Conference on Trade and Development] rapporten "Foreign Direct Investment in Landlocked Developing Countries: Trends, Policies and the Way Forward". UNCTAD ett sekretariat under Förenta Nationernas [FN] generalförsamling som anordnar en konferens var fjärde år. Målet med konferensen är att formulera policys för att integrera världsekonomin genom investeringar, handel, transport, bistånd och utvecklingsfrågor. I sin rapport från 2008 undersöker de relationen mellan FDI och LLDC nationer. UNCTAD resultat gick i linje med den tidigare forskningen i den meningen att LLDC nationer har det svårare att attrahera FDI. Dock påvisar deras resultat två avvikande ting. För det första, har den tidigare forskningen lagt än alltför stor vikt på transportkostnadernas effekt på beslutsprocessen ifall man skall allokera sitt FDI till en LLDC nation (UNCTAD 2008: 8). Rapporten menar också att FDI som anpassar sig efter ländernas marknads storlek och potential i tillväxt försvårar utvecklingstakten (UNCTAD 2008: 9).

Det samlade BNP per capita för de minst utvecklade länderna motsvarar en fjärdedel av BNP per capita för alla utvecklingsländer (UNCTAD 2008: 9-10). För det andra, geografiska nackdelar kan kompenseras av ett gynnsamt investeringsklimat som kännetecknas av stabila statsfinanser, juridiska och institutionella regelverk, utbildad arbetskraft och institutionella och mänskliga resurser (UNCTAD 2008: 11).

3.2 Infrastruktur

Landbundna nationer tenderar att behöva tillmötesgå höga kostnader när de skall exportera sina produkter till en grannation. Anledningen är inte endast de byråkratiska handelsbarriärer när produkter korsar internationella gränser utan även de undermåliga infrastrukturen med dåligt underhåll (Sachs 1998: 4).

Enligt den tidigare forskningen råder det till någon mån en generalisering utav landsbundna nationer. Angränsande nationer befinner sig också i en utveckling fas av ens ekonomi samt har en liknande ekonomisk struktur som ens landsbundna grann nation. Dessutom har även de havsangränsande nationerna ofta en undermålig infrastruktur. Handel mellan landsbundna och icke-landsbundna nationer tenderar att inte ge några större effekter på ländernas ekonomi på grund av de höga transportkostnaderna (www.unohrlls.org 2016-12-07). Enligt de empiriska undersökningarna genomförd av UNCTAD, visar det att landsbundna nationer disponerar två gånger så mycket av ens budget för att betala transportavgifter än det genomsnittliga utvecklade nationerna.

J Paul Dunne skrev 2015 tillsammans med ett antal forskare antologin ”Towards Good order at Sea: African Experience” (Dunne 2015: 115). Dunne drar två slutsatser, förstnämnda diskuterar han landsbundna nationer i relation till deras havsangränsande grannationer och andra delen diskuterar han hur landsbundna nationer kan gynnas av det förbättrade säkerhetspolitiska läget vid Afrikas horn samt västkust. Det förstnämnda är av relevans för denna uppsats. Enligt Dunnes resultat hade landsbundna nationer i genomsnitt cirka 0,7 % lägre BNP tillväxt än sina icke-landsbundna grannationer samt 0,03 % högre BNP per capita tillväxt (Dunne 2015:118). Vidare menar Dunne att denna skillnad kan öka till att landsbundna nationer har upp emot 1,5 % lägre BNP tillväxt. (Dunne 2015:118). Trots att den tidigare forskningen menar att sambandet mellan infrastruktur, BNP tillväxt och landsbundna nationer talar i konsensus: Landsbundna nationer har en lägre tillväxt på grund av den undermåliga infrastrukturen, existerar det inga entydiga resultat. Vidare bör man även hänvisa till empiriska exempel där Afrikanska landsbundna nationer ändå haft en god ekonomisk tillväxt i samband med en relativt god infrastruktur, Etiopien och Botswana är sådana exempel. Dunne (2015) med hänvisningar till Fabrizio (2012). Menar att handelseffekterna är mer påtagliga på mindre och känsligare ekonomier, huvudsakligen landsbundna nationer och att dessa länder administrationer, institutioner och myndigheterna kan med politiska och ekonomiska incitament och regelverk öka underhållet av infrastrukturen samt bygga ut den. Incitamenten behöver inte ha en ekonomisk eller politisk karaktär utan kan även vara säkerhetspolitisk som att reducera antalet pirater på havet (ibid). Dunne menar vidare i sin text att majoriteten av den tidigare forskningen kring landsbundna nationer koncentrerat sig alltför mycket på FDI, infrastruktur och skillnaden mellan de utan att man även bör sätta ett fokus på administrationernas prestationer. Dunnes slutsats kring den nuvarande situationen går i linje

med Sachs & Warner (1998). Att de geografiska isoleringen som landsbundna nationer karakteriseras av i samband med de höga fraktkostnaderna som orsakas av infrastrukturen bland annat. Gör det mycket svårare för de landsbundna nationerna att främja export av kapitalvaror (Sachs, 1997; Dunne, 2015).

3.3 Export

I litteraturen omnämns export ofta i samband med FDI och infrastruktur. Studien inkluderar inte heller någon renodlad export teorier. Istället omnämns export i samband med FDI och infrastrukturen. Export är väldigt mycket en konsekvens av en god infrastruktur och FDI. Sedan kan det uppfattas som uppenbart att det existerar en kausalitet mellan ökad export som leder till stigande BNP. För att påverka export kan också länder genom olika policys stimulera sin export, dock ämnar inte uppsatsen att studera policy förslag utan hur export i samband med FDI och infrastruktur kvalitét kan förklara varför afrikanska landsbundna nationers är fattigare än afrikanska icke-landsbundna länder.

Skälen för Afrikas låga export baseras på en ett flertal grunder. Ofta brukar man beskylla protektionismen bland de Afrikanska nationerna. Sachs och Warner (1997) menade att Afrika hade en inåtvänd ekonomi. Trots att det idag har skett regional integration för att underlätta exportintensiva verksamhet har Afrika inte lyckats integrerar sin ekonomi till världsekonomi. Landsbundna nationer befinner sig i en särskild utsatts situation. Dessa länders förhållande tillskrivs problem som undermålig infrastruktur som i sin tur ökar kostnaden för exportören. Vidare menar Sachs och Warner att exporten marginaliseras av den låga BNP tillväxten. Alltså existerar det en kontrafaktisk sanning. Att nationer som är i behov av en god export också behöver ha god BNP tillväxt dock menar Sachs och Warner, för att bibehålla en god BNP tillväxt krävs även en extensiv export (Sachs & Warner 1997: 23-24).

3.4 Kolonial historia

Den samlade nutida forskningen kring utvecklingsstadier i Afrika rörande discipliner som nationalekonomi, statsvetenskap samt tvärvetenskapliga discipliner som utvecklingsstudier

skulle med konsensus kunna uttala sig att den europeiska kolonialismen än idag har samtida effekter på de afrikanska nationerna. Det har lett till metodologiska förändringar inom den samtida forskningen kring utvecklingsstudier om regionen Afrika där man nu inkluderar variabler som exempelvis kolonial historia (Lee & Shultz 2011: 2).

De två kolonialmakterna som kolonialiserade mest land i Afrika sett till yta var England och Frankrike. Det har sedan utvecklats dylika hypoteser som ämnar att besvara frågan: Om forna brittiska eller franska kolonier har inrättat de bäst ekonomiska- och politiska systemen. I fråga om politisk utveckling och stabilitet menar den tidigare forskningen att forna brittiska kolonier har klarat sig bäst i detta anseende. Sydafrika är vanligtvis ett sådant exempel som tidigare varit en brittisk koloni och som omfattas av god politisk stabilitet. Bernard et al (2004) studie menade att afrikanska stater med britter som kolonialmakt hade de bästa incitamenten för att etablera ett demokratiskt styrelseskick. Brittiska kolonierna hade en högre grad av autonomi vilket engagerade de lokala administrationerna att arbeta med frågor rörande civilsamhället. Betydelsen av god infrastruktur och kommunikation aktualiserades för att man skall kunna exportera sin produktion. Franska kolonierna och spanska var emedan mer centralt styrda (Bernard, Reenock & Nordstrom, 2004: 227-232). När de afrikanska nationerna avkoloniserades under 1960-talet och framåt hade de brittiska kolonierna redan etablerat lokala administrationer och institutioner som övertogs av den nya administrationen. Emedan behövde de icke-brittiska kolonierna ofta etablera nya institutioner. Vid hänsyn till ekonomisk utveckling i relation till forna kolonialmakter menar den tidigare forskningen att Common law hade eller har en starkare anpassningsförmåga till marknadsekonomin (Hayak 1960, Lipset 1993 North 2005, LLSV 1998).

Företrädesvis är det kvalitativa små n-studier av folkgrupper som är uppdelade av internationella erkända gränser som dominerar den tidigare forskningen rörande kolonialismens politiska och ekonomiska påverkan på Afrika. Miles (1994) studerade och jämförde Hausa folkgruppen i Nigeria och Niger, Welch (1966) hade folkgruppen Tackan som studie objekt i Togo och Ghana och Asiwaju (1976) Yoruba i Nigeria och Benin. Nigeria och Ghana är forna brittiska kolonier, Togo och Benin är forna Franska kolonier. Samtliga forskare hävdar att det existerar en skillnad mellan forna franska och brittiska kolonier. De brittiska kolonierna kännetecknades av större ekonomisk dynamik i samband med att

koloniserarna respekterade lokala traditioner och institutionerna. De Franska koloniserarna förbisåg detta (Lee & Shultz 2011: 5). Andra forskare som Klerman et al (2008) studerade 49 forna brittiska kolonier runt om i världen mellan 1960-2006 och fann förklarande skillnader vid utbildningsväsendet. Hans resultat sade att skillnaden mellan de brittiska och franska forna kolonierna var det det brittiska kolonierna hade en annan typ av utbildningspolicy än de franska. Dock menade Klerman et al att om man kontrollerar för kontinenter, det vill säga skillnaden mellan forna brittiska och franska kolonier i Asien i jämförelse mot Afrika, kunde de inte någon uttala sig om någon skillnad. Därmed menade Klerman et al att skillnaderna mellan de brittiska och franska kolonierna istället kunde förklaras genom att studera den förr koloniala epoken snarare än kolonialismens effekter. Agbor, Fedderke & Vieg (2010) studie "How Does Colonial Origin Matter for Economic Performance in sub-Saharan Africa?" påvisar varför de brittiska kolonierna har en bättre ekonomisk tillväxt än de franska. Agbor fann tre förklaringar. För det första, Storbritannien var den enda Europeiska stormakten som hade deltog i frihandel, medan många andra europeiska stater fortfarande befann sig vid en uppbyggnadsfas av ens utrikeshandel som i Frankrikes fall hade en protektionistisk ekonomi. För det andra, de engelska kolonierna hade möjligheten att exportera och handla ens produkter med vilka de än ville, medan de Franska kolonierna huvudsakligen handlade med Frankrike. Därav kunde de forna brittiska kolonierna i Afrika fortsätta handla med sina kunder efter avkolonialiseringen. För det tredje, Agbor menade skattesystemet i de forna Franska kolonierna var sämre än de Brittiska. Medan de Franska kolonierna införde bestraffningsskatt och i vissa fall dubbel beskattning kvävde det mycket av de investeringsmöjligheterna. De Brittiska kolonierna valde istället att ha ett enhetligt skattesystem som också var lägre än de Franska. Agbor menar att efter avkolonialiseringen har de lokala administrationerna hos de brittiska respektive franska kolonierna efterlevt den koloniala erans skattesystem (Agbor et al 2010: 6). Dock förklara detta inte samtliga skillnader mellan de dåvarande brittiska kolonierna alternativt de dåvarande franska kolonierna (Mkandawire 2010: 1648).

3.5 Utbildning

Att FDI är en viktig faktor för att överföra teknik, kapital och kunskap och bidrar till en ekonomisk utveckling vilket även Borensztein, De Gregorio & Lee artikel ”How does foreign direct investment affect economic growth?” (1998) medger. Borensztein *et al* (1998) menar vidare, att föreningen mellan ekonomisk utveckling och utländska direkt investerare är tydlig och förenas genom den inhemska befolkningens humankapital i termer av utbildning. Borensztein *et al* menar att nationer med lägre nivåer av humankapital därav har svårare att attrahera utländska direktinvesterar.

Dock är inte den tidigare forskningen entydig kring humankapitalets roll för att attrahera utländska direktinvesterar. Blomström, Lipsay & Zejan(1992) menar att utbildning generellt inte uppvisar några positiva effekter och Hanson (2001) menar att läskunnigheten bland den vuxna populationen inte är en avgörande faktor för att attrahera utländska direkt investerare. Skall man ta hänsyn till gymnasium menar Schneider och Frey (1985) att inte heller gymnasieutbildning var en deterministisk faktor samt menar Narula (1996) att forskning kring högskoleutbildning i relation till utländska direkt investerare inte visade några statistiskt signifikanta resultat. Dock menar Mustafa Akin och Valerica Vlad (2011) att om man tar i hänsyn till när de tidigare studierna genomfördes samt med de tekniska framgångarna de senaste 20 åren, har betydelsen utav utbildning ökat (Akin & Vlad 2011: 30-31). Akin och Vlags egna studie visade att en 10 % ökning av utbildningsnivå hade positiva effekter på FDI i andel av BNP med 0,2 % (Akin & Vlad 2011: 42).

3.6 Skatter

Hela 1990-talet till och med början av 2000-talet drabbades Afrika av låg ekonomisk tillväxt. 2000-talet har istället visat sig vara en period med hög ekonomisk tillväxt. Mellan år 2002 till 2007 var den genomsnittliga BNP tillväxten i hela Afrika 4 % (United Nations Office of the Special Adviser on Africa 2011: 2). Den ökade ekonomiska utvecklingen kan förklaras i termer av ökade skatt intäkter i regionen. Skatteintäkterna kan härstamma från inkomstskatt, företagsskatt med mera. Trots de ökade skatteintäkterna har kontinenten drabbats av enorma skattefusk i synnerhet från utländska företag, som låtit bli att betala skatt. De inhemska institutionerna och myndigheterna är även undermåliga och har inte haft möjligheten att samla in skattepengarna som likt Europa istället allokeras till nationer med förmånligare skattenivåer

(United Nations Office of the Special Adviser on Africa 2011: 3). Utländska direkt investerare och den ekonomiska tillväxten är beroende av den inhemska skattenivån. Men trots flera skatteförändringar för att gynna utländska investerare och inhemska företag karakteriseras skattesystemen som komplexa alternativt hinder för tillväxt (United Nations Office of the Special Adviser on Africa 2011: 3)

Det existerar väldigt lite tidigare forskning angående skattesystem och Afrika. De som existerar ämnar mer parten av studien till analyser av institutioner, sociala tillit, skattesystem under den koloniala epoken i relation till skatt. Mkandawire menar att Afrika har svårt med att allokera skatteintäkter på grund av två anledningar. Sannolikheten för att betala skatt är högre inom den formella sektorn i jämförelse med den informella sektorn, bönder är ett exempel som Mkandawire lyfter sällan betalar skatt. Sedermera menar Mkandawires studie att individer som bor i stor städer är mer benägna att betala skatt än individer som bor vid landsbygden (Mkandawire 2010: 1664).

4. Hypoteser

Utifrån studiens syfte, teoretiska ramverk och tidigare forskning har jag valt att formulera följande tre hypoteser:

- Afrikanska landbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har mindre FDI.
- Afrikanska landbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har sämre infrastruktur.
- Afrikanska landbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har lägre export.

Samtliga teorier utgår ifrån att afrikanska landsbundna nationer har än sämre utgångspunkt att utveckla sina ekonomier än icke-landsbundna länder på grund landets geografiska position. Som exempel för detta finner ni en bivariat regressionsmodell som bekräftar uppsatsen utgångspunkt.

Tabell 1.

Beroende variabel: BNP		Oberoende variabel: LLDC		
Oberoende variabel	B-koefficient	Adj R2-värde	Signifikans	N
LLDC	-1877.179	0.0452	000***	1586
* Endast landsbundna afrikanska nationer har inkluderats i modellen				
** Beroende variabeln BNP är en transformerad BNP per capita PPP variabel som mäter i nivå.				

5. Data och metod

5.1 Metod

De underliggande antagandet vid komparativa studier om statistisk analys är generellt att händelser och fakta i världen uppvisar vissa fördelningar, som kan anal jämföras och analyseras. (Lanndman 2008: 53). Studien delar in Afrika i två delar och klassificerar ena som landsbunden och den andra som icke-landsbunden länder. Eftersom studien tillämpar både teoretiska och empiriska exempel ämnar den att förstå klassificeringen och förklara varför skillnaderna existerar genom ytterligare empiriska bevis (Burnham, Lutz, Grant et al 2008: 81)

För att undersöka sambanden mellan landbundenhet och ekonomisk nivå kommer jag använda mig av multipel regressionsanalys genom OLS (ordinary least square). Metodens

utgångspunkt vilar på att estimeras den lämpligaste regressionslinjen för det befintliga datamaterialet. Effekter av landbundenhet kan påvisas i samband med kontrollvariabler gentemot den beroende variabeln med hjälp av analysen. Jag använder dels OLS på grund av att den användas frekvent som verktyg vid statsvetenskapliga studier med en kvantitativ ansats samt att det ger mig möjligheten att studera enskilda variabelers effekter. Skattningarna från regressionsmodellerna är som mest optimala när koefficienterna från regressionsmodellen har väntevärdesriktiga skattningar av populationen i samband med att de är normalfördelad (Stock och Watson 2012: 164).

De aktuella variablerna för varje regression kommer befinna på olika skolnivåer. Kvot-, intervall- och nominal skal nivå befattar sig variablerna med som är inkluderade i analysen. Exempel på nominala variabler som inkluderats i studien är landbundenhet och forna kolonialmakt. Det vill säga variabler som endast kan anta två värden. Infrastruktur kvalitét är ett av studiens förklarande mekanism variabler men som är en index variabel. Kategoriska indexvariabler kan inte användas som beroende variabler i en linjär regressionsanalys men med hänsyn för att indexet i förhand var normerat är denne nu en kontinuerlig och kan därmed användas i regressionsanalyserna (Schneider, Hommel & Blettner, 2010: 777).

5.2 Bortfallsanalys

Tabell 2. Deskriptiv statistik

Variabel	Observationer	Bortfallsanalys (%)	Medelvärde	Standardavvikelse
BNP per capita PPP	1531	100	2962.624	4043.211
LLDC	1531	100	0.291966	0.4548153
Kolonialhistoria	1531	100
FDI	1430	93.403	3.419366	8.960961
Skatteintäkter som andel av BNP	369	24.102	17.88304	9.914521
Export i andel av BNP	1296	84.651	31.65152	19.75663
Genomsnittligt antal utbildnings år för män	1375	89.811	3.873673	1.926606
Genomsnittligt antal utbildnings år för kvinnor	1375	89.811	2.296509	1.949912
Män + kvinnors genomsnittliga antal utbildnings år ÷ 2	1375	89.811	3.085091	1.863887
Infrastruktur	214	13.978	3.345043	0.9206326

Ovannämnda tabell över variabler är de som är av relevans för denna studie. Studiens datamaterial har ett högt bortfall. De höga bortfallen har potential att resultera i bristande reliabilitet. Reliabilitet handlar om hur tillförlitlig ens dataset är i den utsträckningen att det ger samma resultat vid upprepade mätningar (Shively 2009: 45) Om variablerna möjligtvis hade ett högt bortfall skulle reliabiliteten brista vid upprepade undersökningar av andra

forskare. För att se hur variabeln kolonialhistoria och infrastruktur är kodade, se respektive variabels beskrivning nedan.

5.2.1 Data & variabelförteckning

Datamaterialet som används till uppsatsen är extraherad från Pär Nyman databas. Så väl som internationella som nationella dataset ingår i hans databas. Till denna studie är datamaterialets ålder mellan år 1990 - 2009. En del nationer har data som sträcker sig i flera decennium emedan existerar det mindre data till andra länder.

Beroende variabel

I denna studie kommer den beroende variabel att vara mätt som BNP per capita PPP (köpkraftsparti) (konstant för 2005 internationella \$). Calmfors, Flam, Hassler och Krusell (2015) menade att BNP per capita PPP är mer effektiv vid jämförelser mellan länder med olika storlekar i ens ekonomi än exempelvis BNP (Calmfors, Flam Hassler et al 2015:286). Då måttet tar hänsyn för valuta, - och prisskillnader mellan länderna. I allmänhet menar Calmfors, Flam, et al att länder med lågt BNP per capita har benägenheten att även ha lägre priser på konsumtion i jämförelse med länder med högt BNP per capita: Denna skillnad jämkas för att enklare se skillnader mellan länderna, det vill säga att genom att samtliga länder behöver förhålla sig till en valuta vid ett specifikt år för att bli mer jämförbara. Calmfors, Flam, et al menar även att konsumtion ger en mer rättvisande bild vid jämförelse av levnadsstandards än inkomst. (Calmfors, Flam, Hassler et al 2015: 286-288).

5.3 Förklarande variabler

Med hänsyn för de teoretiska ramverket och den tidigare forskningen uppfattar jag tre variabler som kan förklara de positiva effekterna på BNP. De är FDI, infrastruktur samt export.

FDI

Utländska direkt investerare variabeln räknar nettoflöde av utländskt kapital i andelar av BNP, variabeln härstammar från Världsbanken. Variabeln har ett lågt bortfall vilket jag uppfattar positivt för studiens reliabilitet. På grund av att variabeln mäter FDI i andelar av BNP kan förändringarna inom variabeln komma från två håll – ömsesidig påverkan. För det första kan variabelns värde öka på grund av att ett land attraherat fler direkt investerare alternativt kan förändringen ske genom att FDI andelen ökar på grund av att BNP har minskat. Dock ger inte variabeln en fullständig bild av de internationella investeringarna i landets ekonomi.

Infrastruktur

infrastruktur är mätt som en index skala som sträcker sig från 1 (under utvecklad) till 7 (uppfyller internationella standards för att vara extensivt samt effektiv) och mäter den generella infrastrukturen i landet. Variabeln kommer från World Economic Forum genom en opinionsundersökning. Studiens datamaterial samlades genom nätet samt personliga intervjuer. Observationerna för denna variabel är samlades in för varje år samt kombineras med observationer från det föregående året för att skapa ett två-års medelvärde.

Export

Export är mätt som i andel av BNP. Export variabeln har liknande problem som FDI variabeln, då bägge variablerna räknas i andel av BNP. Som tidigare nämnt kan således variabelns värde skilja sig på grund av två anledningar, exporten ökar alternativt att landets BNP minskar. FDI, infrastruktur och export är tillsammans mina tre förklarande variabler för att förstå landbundenhetens effekter på BNP, nedan elaborerar jag kring studiens tre kontrollvariabler.

Kolonial historia

Variabeln tidigare kolonial härskare är kommer från Quality of Government institutet. Original variabeln inkluderar samtliga nationer som tidigare varit kolonialisera utav Nederländsk-, Spansk-, Italiensk-, Amerikansk-, Brittisk-, Fransk-, Portugis-, Belgisk-, både brittisk och fransk, Australiensk - samt icke-koloni. Uppsatsen avgränsar sig till att endast inkludera afrikanska nationer med grund för detta ingår inte Australien och USA som

kategorier då de aldrig har kolonialisert ett område på Afrika de. Som anges vid teori kapitlet påverkar tidigare länders koloniala historia samt koloniatör landets ekonomiska tillväxt (Grier 1999). Den koloniala historien är av särskild vikt till studien. Om den koloniala historien påverkar landbundeheten, kan det vara ett resultat som påvisar att det som den tidigare forskningen uppfattade som landbundehetens effekter på ekonomin egentligen är konsekvenser från den koloniala epoken. koloniala länderna som ingår i studien är kodade på detta vis, Col_0 = ingen koloni, Col_1 = Nederländerna, Col_2 = Spanien, Col_3 = Italien, Col_5 = Storbritannien, Col_6 = Frankrike, Col_7 = Portugal, Col_8 = Belgien.

Utbildning

Utbildnings variabeln som ingår i uppsatsen är en egen konstruerad variabel genom att jag adderade genomsnittlig utbildning för män och kvinnor och dividerade det med två. Då fick jag en ny utbildnings variabel som mäter den genomsnittliga utbildningsnivån i landet.

Skatter

Likt FDI och export variablerna mätts även skattvariabeln som andel av BNP och kommer därför möta samma hinder som de två andra variablerna.

6. Regressionsmodeller

Samtliga ekvationer grundar sig på studiens hypoteser och de variabler som kommer att ingå.

De koloniala variablerna, genomsnittlig utbildningsnivå, skatt i andel av BNP kommer att genomgående vara med i samtliga. Om det exempelvis existerar en observation att en nation varit en nederländsk koloni men att det inte existerar ett värde vid tidpunkten (Year) kommer STATA att inte inkludera variabelns som en observation, detta kommer ske genomgående i samtliga av mina analyser.

6.1 Regressionsmodell ett

$$\text{BNP} = \alpha + \beta_1 \text{LLDC} + \beta_2 \text{Col}_0 + \beta_3 \text{Col}_2 + \beta_4 \text{Col}_3 + \beta_5 \text{Col}_5 + \beta_6 \text{Col}_6 + \beta_7 \text{Col}_8 + \beta_8 \text{FDI} + \beta_9 \text{Edu} + \beta_{10} \text{Taxes} + \varepsilon$$

Ekvationsmodellen ovan följer det som kommer vara den sista analysen på regressionsmodell ett, på grund av att det är den enda analysen i regressionsmodellen som inkluderar samtliga kontrollvariabler. Första analysen är en bivariat regressionsanalys mellan BNP tillväxt och en dikotom LLDC variabel. I min andra regressionsanalys läggs till de koloniala variablerna. På min tredje kolumn inkluderar jag FDI variabeln till analysen som en av mina förklarande mekanismer och i den fjärde inkluderas studiens två kontrollvariabler.

6.2 Regressionsmodell två

$$\text{BNP} = \alpha + \beta_1 \text{LLDC} + \beta_2 \text{Col}_0 + \beta_3 \text{Col}_2 + \beta_4 \text{Col}_3 + \beta_5 \text{Col}_5 + \beta_6 \text{Col}_6 + \beta_7 \text{Col}_7 + \beta_8 \text{qoi} + \beta_9 \text{Edu} + \beta_{10} \text{Taxes} + \varepsilon$$

Ekvationen ser den samma ut vid den andra regressmodellen dock har jag bytt ut FDI variabeln som en förklarade variabel mot infrastruktur.

6.3 Regressionsmodell tre

$$\text{BNP} = \alpha + \beta_1 \text{LLDC} + \beta_2 \text{Col}_0 + \beta_3 \text{Col}_{12} + \beta_4 \text{Col}_3 + \beta_5 \text{Col}_5 + \beta_6 \text{Col}_6 + \beta_7 \text{Col}_7 + \beta_8 \text{Export} + \beta_9 \text{Edu} + \beta_{10} \text{Taxes} + \varepsilon$$

Jag fortsatt använda mig av samma ekvation vid regressionsmodell tre, dock byter jag denna gång infrastruktur som en förklarande variabel mot export.

6.4 Regressionsmodell fyra

$$\text{BNP} = \alpha + \beta_1 \text{LLDC} + \beta_2 \text{Col}_0 + \beta_3 \text{Col}_2 + \beta_4 \text{Col}_3 + \beta_5 \text{Col}_5 + \beta_6 \text{Col}_6 + \beta_7 \text{Col}_7 + \beta_8 \text{FDI} + \beta_9 \text{Export} + \beta_{10} \text{qoi} + \beta_{11} \text{edu} + \beta_{12} \text{Taxes} + \varepsilon$$

I min sista regressionsmodell inkluderar jag samtliga förklarande variabler: FDI, infrastruktur samt export i samband med utbildnings och skatt i andel av BNP variabel som förklarande

variabler. Syftet med att inkludera samtliga variabler är för att studera om mekanismerna eventuellt samvariera samt vilken mekanism variabel som har den starkaste effekten i samband med de andra mekanism variablerna.

7. Resultat

7.1 FDI

Nedan presenteras resultaten för analyserna som genomförts för att undersöka hypotes ett: Afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har lägre FDI

Tabell 3. Skillnader i afrikanska landsbundna nationers BNP nivå efter FDI.

Oberoende variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Landsbunden	- 1841. 7***	- 1782. 2***	- 1775. 9***	- 193.2
Ingen koloni		0	0	0
Spansk koloni		10498. 8***	10506. 3***	
Italiensk koloni		12958 .5***	12697. 2***	
Brittisk koloni		3783. 6***	3553. 5***	- 697.0
Fransk koloni		2504***	2262. 1***	1093.1
Portugisisk koloni		992.5	785.4	761.1
Belgisk koloni		1207.5	950.8	-1885.0
FDI			- 13.48	- 67. 19*
Utbildning				1531 .6***
Skatt				37.68*
Konstant	3530 .7***	352.9	603.3	- 2419.7
Adj R ²	0.042	0.219	0.219	0.473
N =	1430	1430	1430	334

Signifikansnivå *= $p < 0.05$ **= $p < 0.1$ ***= $p < 0.001$

Värdet på riktningskoefficienten skall tolkas som effekter på den beroende variabeln. Ett positivt värde tolkas som positiva effekter på BNP medan ett negativt tolkas som negativa effekter. Konstanten är det värde den beroende variabeln har när de oberoende variablernas

värde är lika noll. Det justerade R²-värdet tolkas som andelen förklarad varians i den beroende variabeln av de oberoende variablerna och sträcker sig mellan 0-1, ju lägre värde desto mindre andel av variationen kan förklaras av modellen (Draper & Smith, 1998: 33; Shively 2009: 124)

Första hypotesen utgår ifrån att afrikanska landsbundna nationer är fattigare än andra afrikanska nationer därför att de har mindre FDI. Jag undersöker hypotesen genom att ha BNP som beroende variabel, FDI som en förklarande variabel, kolonial historia, genomsnittligt antal utbildning år samt skatteintäkter är inkluderade som kontroll variabler. I modell ett undersöker jag sambandet mellan BNP och LLDC. Resultaten visar att landsbundenhet har negativa effekter på BNP nivå och är statistiskt signifikant. Den förklarade variansen är 0.042 (4.2%)

I modell två förlorar LLDC lite av sin effekt mot den föregående modellen men fortfarande statistiskt signifikant. I modellen inkluderas koloniala historia variabeln. Spanska, Italienska, Brittiska och Franska forna kolonier indikerade att de hade positiva riktningskoefficienter i samband med att de är statistiskt signifikanta på 99 % -säkerhetsnivå. Detta menas att ifall en afrikansk nation vart kolonialiserade utav Spanien har de 10498,8 dollar mer i BNP än om de inte vart kolonialiserade av Spanien, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.219 (21.9%)

I modell tre kvarstår LLDC som statistiskt signifikant med en oförändrad effekt på BNP, även mina koloniala variabler är oförändrad. I modellen inkluderades också FDI som förklarande variabel. Hypotesen får inte stöd då variabelns riktningskoefficient går emot hypotesens linje dock är variabeln icke-statistiskt signifikant vilket menas att den inte har någon statistisk signifikant effekt på den beroende variabeln. Den förklarade variansen är 0.219 (21.9%)

I modell fyra behåller jag samtliga oberoende variabler från de tidigare modellerna samtidigt inkluderar jag mina resterande kontrollvariabler, genomsnittligt antal utbildnings år och skatteintäkter som andel av BNP. Enligt resultaten i denna modell minskar skillnaden mellan

LLDC nationer och icke-LLDC nationer, dock är de nya resultaten inte statistiskt signifikanta, därav utesluter jag en tolkning av variablerna. Det samma gäller kolonialhistoria variabeln, där samtliga oberoende variabler har fått förändrade värden, men som likt LLDC variabeln inte har statistiskt signifikanta resultat. FDI variabeln är statistiskt signifikant på 90 % - säkerhetsnivå. När FDI ökar med ett steg som andel av BNP minskar BNP i genomsnitt med - 67.19 dollar, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Genomsnittlig utbildning hade en statistiskt signifikant effekt på 99 % -säkerhetsnivå på den beroende variabeln. Det tolkas som att, för varje antal utbildningsår ökar den genomsnittliga BNP med 1531,6 dollar, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Skatteintäkter som andel av BNP är statistiskt signifikant på 90 % -säkerhetsnivå. När skatteintäkter ökar med ett steg ökar BNP i genomsnitt med 37.68 dollar, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.473 (47.3%)

7.2 Infrastruktur

Nedan presenteras resultaten för analyserna som genomförts för att undersöka hypotes två: Afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har sämre infrastruktur.

Tabell 4. Skillnader i afrikanska landsbundna nationers BNP nivå efter infrastruktur.

Oberoende variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Landsbunden	- 1862. 5***	- 1494. 3***	178.7	940.6
Ingen koloni		0	0	
Italiensk koloni		14110. 6***	16811. 1***	
Brittisk koloni		2975. 2**	2466. 0 **	0
Fransk koloni		1136. 2	2336. 4 **	- 17. 65
Portugisisk koloni		107. 4	2896. 2**	
Belgisk koloni		51. 36	554. 3	
Infrastruktur			2756. 3***	3343. 9***
Utbildning				68. 63
Skatt				58. 95**
Konstant	4203. 3***	1894.8	- 6990. 9***	- 8519. 9***
Adj R ²	0.045	0.210	0.491	0.708
N =	214	214	214	61

Signifikansnivå *= $p < 0.05$ ** = $p < 0.1$ *** = $p < 0.001$

I modell ett söker jag sambandet mellan BNP och LLDC. Resultaten visar att landsbundenhet har negativa effekter på BNP nivå och är statistiskt signifikant. Den förklarade variansen är 0.045 (4.5%)

I modell två inkluderas kolonialhistoria variabeln i samband med LLDC variabeln. LLDC variabeln effekt sjönk på den beroende variabeln men är fortfarande signifikant på 99 % - säkerhetsnivå. Endast Italien och Storbritannien har effekter som är statistiskt signifikanta. Italienska kolonier är i genomsnitt 14110.6 dollar rikare än om de inte vart kolonialisera utav Italien, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.210 (21%)

I modell tre inkluderas index variabeln infrastruktur som förklarande variabel. LLDC variabelns resultat går i linje med hypotesen och är statistiskt signifikant vid 90 % - säkerhetsnivå. Effekterna kan tolkas som att landsbundna nationer har 178.7 dollar högre i BNP än icke-landsbundna nationer, konstanthållet för de övriga oberoende variablerna. Samtliga koloniala variabler har statistiskt signifikanta effekter på den beroende variabeln däremot skiljer sig variablernas effekter på den beroende variabeln. Infrastruktur har en statistiskt signifikanta effekt på den beroende variabeln, när infrastrukturvariabeln ökar med ett steg ökar BNP med 2756.3 dollar, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.491 (49.1%)

I modell fyra inkluderas samtliga variabler. Även i denna modell går LLDC variabeln emot hypotesens linje. Infrastruktur är signifikant på 99 % -säkerhetsnivå och resultaten går i linje med hypotesen. När infrastruktur variabel ökar med ett steg ökar BNP i genomsnitt med 3343.9 dollar konstanthållet för övriga oberoende variabler. Jag utesluter att tolka variabeln genomsnittligt antal utbildnings år då den är icke-signifikant. Skatteintäkter som andel av BNP är signifikant på 90 % -säkerhetsnivå. När skatteintäkter som andel av BNP ökar med

steg ökar BNP i genomsnitt med 58.95 dollar konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.708 (70.8%)

7.3 Export

Nedan presenteras resultaten för analyserna som genomförts för att undersöka hypotes tre: Afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har lägre export.

Tabell 5. Skillnader i afrikanska landsbundna nationers BNP nivå efter export

Oberoende variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Landsbunden	- 1889. 0***	- 1700. 8***	- 943. 5***	- 736. 5*
Ingen koloni		0	0	0
Spansk koloni		8010. 0***	4287. 8***	
Italiensk koloni		11979. 1***	9683. 5***	
Brittisk koloni		2957. 1***	1722. 5***	1344. 4
Fransk koloni		1834. 7***	1309. 3**	1924. 5
Portugisisk koloni		309. 3	254. 0	2535. 3
Belgisk koloni		567. 9	1305. 9**	794. 1
Export			99. 94***	71. 58***
Utbildning				907. 7***
Skatt				32. 08
Konstant	3439. 9***	1003. 9	- 1690. 0**	- 4491. 0***
Adj R ²	0.051	0.199	0.419	0.522
N =	1296	1296	1296	309

Signifikansnivå * = $p < 0.05$ ** = $p < 0.1$ *** = $p < 0.001$

I modell ett undersöker jag sambandet mellan LLDC och BNP. LLDC nationer i är genomsnitt -1889 dollar fattigare än icke-landsbundna nationer konstanthållet för de övriga oberoende variablerna. Den förklarade variansen är 0.051 (5.1%)

I modell två inkluderar jag kolonialhistoria variabeln. LLDC variabelns effekt sjönk men är fortfarande statistiskt signifikant. Spanska, Italienska, Brittiska och Franska forna kolonier har positiva effekter på den beroende variabeln i samband med att de är statistiskt signifikanta effekter på 99 % -säkerhetsnivå. Effekterna från de forna Portugisiska och Belgiska kolonier

har inga statistiskt signifikanta effekter på den beroende variabeln. Den förklarade variansen är 0.199 (19.9%)

I modell tre inkluderas den förklarande variabeln export. LLDC variabelns effekt på den beroende variabeln sjönk emedan är den fortfarande statistiskt signifikant och går i linje med hypotesen. Spanska, Italienska, Brittiska och Belgiska forna kolonier har positiva effekter på den beroende variabeln i samband med att de är statistiskt signifikanta på 99 % - säkerhetsnivå. Franska forna kolonier är signifikant vid 95 % -säkerhetsnivå. Effekterna från de forna Portugisiska kolonier har inga statistiskt signifikanta effekter på den beroende variabeln. Export variabeln går i linje med hypotesen då den är statistiskt signifikant vid 99 % -säkerhetsnivå samt har positiva effekter på den beroende variabeln. Det menas att när ett lands export ökar med ett steg som andel av BNP ökar den beroende variabeln i genomsnitt med 99.94 dollar konstanthållet för övriga oberoende variabler. Den förklarade variansen är 0.419 (41.9%)

I modell fyra inkluderas genomsnittligt antal utbildnings år och skatteintäkter som andel av BNP som kontroll variabler. LLDC variabels resultat går i linje med hypotesen. Kolonialhistoria variablerna har icke-signifikanta resultat samt att observationer fattas för forna Spanska och Italienska kolonier. Export som andel av BNP går även i linje med hypotesen samt är signifikant vid 99 % -säkerhetsnivå. När ett afrikanskt land ökar sin export med ett steg som andel av BNP ökar BNP i genomsnitt med 99.94 dollar, konstanthållet för övriga oberoende variablerna. Kontrollvariabeln genomsnittligt antal utbildnings år har en statistisk signifikant effekt på 99 % - säkerhetsnivå på den beroende variabeln. Skatteintäkter som andel av BNP har en icke-signifikant effekt på den beroende variabeln. Den förklarade variansen är 0.522 (52.2)

7.4 Alla

Nedan presenteras resultaten för analyserna där samtliga förklarande variabler är inkluderade.

Tabell 6. Skillnader i afrikanska landsbundna nationers BNP nivå efter samtliga förklarande variabler.

Oberoende variabler	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
Landsbunden	- 1510. 8	- 1443. 1	1015. 3*	1178. 2
Italiensk koloni		0	0	
Brittisk koloni		- 10802. 3***	- 12525. 1***	0
Fransk koloni		- 12572. 0***	- 12880. 0***	- 455.8
Portugisisk koloni		- 15087. 9***	- 12735. 7***	
Belgisk koloni		- 13771. 3***	- 12402. 0***	
FDI			- 220. 5***	- 181. 5*
Export			75. 67***	65. 47**
Infrastruktur			2876. 1***	3080. 8***
Utbildning				- 75. 36
Skatt				15. 74
Konstant	4376. 1***	15676. 2***	5423. 3***	- 7483. 9***
Adj R ²	0.014	0.268	0.803	0.742
N =	71	71	71	44

Signifikansnivå * = $p < 0.05$ ** = $p < 0.1$ *** = $p < 0.001$

I modell ett genomförs en bivariat regressionsanalys. Trots att riktningskoefficienten går i linje med hypotesen bör den förkastas då modellen har ett väldigt lågt r^2 värde som kan tolkas som att den förklarande variansen på den beroende variabeln är låg i samband med att variabeln är icke- statistiskt signifikant. Den förklarade variansen är 0.014 (1.4%)

I modell två inkluderar jag mina kolonialhistoria variabel. LLDC variabeln går i linje med hypotesen men är inte statistiskt signifikant. Brittiska, Franska, Portugisiska och Belgiska forna kolonierna är de enda variablerna med observationer jämte har de även statistiskt signifikanta resultat. Den förklarade variansen är 0.268 (26.8%)

I modell tre inkluderar jag samtliga förklarande variabler, FDI, export och infrastruktur. LLDC variabelns effekt får inte i linje med hypotesen men är statistiskt signifikant vid 90 % - säkerhetsnivå. Resultaten tolkas som att landsbundna nationer har 1015.3 dollar högre i BNP än icke-landsbundna nationer, konstanthållet för de övriga oberoende variablerna. FDI variabelns resultat går emot hypotesens linje och kan tolkas som att när ett land FDI andel av BNP ökar med ett steg minskar BNP med -220.5 dollar, konstanthållet för de övriga oberoende variablerna. Effekterna av export och infrastruktur på den beroende variabeln är statistiskt signifikant och går i linje med hypotesens linje. Den förklarade variansen är 0.803 (80.3%)

I modell fyra inkluderas samtliga kontrollvariablerna i samband med variablerna från de tidigare modellerna. LLDC variabelns effekt på den beroende variabeln går emot hypotesens linje samt är icke-statistiskt signifikant. Kolonialhistoria variabeln har endast en kategori som har observationer – forna Franska kolonier. Forna Franska kolonier variabeln har icke-statistik signifikanta resultat därav utesluter jag tolkning av effekterna. FDI är signifikant vid 90 % - säkerhetsnivå och går emot hypotesens linje. När FDI som andel av BNP ökar med ett steg minskar BNP med -181.5 dollar, konstanthållet för de övriga oberoende variablerna. Export är signifikant vid 95 % -säkerhetsnivå och går i linje med hypotesen, det gör även infrastruktur som är signifikant vid 99 % -säkerhetsnivå. Genomsnittligt antal utbildningsår har icke-statistiskt signifikant effekt på den beroende variabeln. Skatteintäkter som andel av BNP uppvisar att den har positiva effekter på den beroendevariabeln men är inte statistiskt signifikant. Den förklarade variansen är 0.742 (74.2%)

8. Analys & diskussion

Syftet med studien är att studera varför BNP nivån i landsbundna afrikanska länder är lägre än icke-landsbundna afrikanska länder genom att kontrollera för FDI, export och infrastruktur som förklarande variabler samt övriga kontrollvariabler. Delkapitel ämnar att sätta studiens resultat i relation till tidigare forskningen och teorin.

8.1 Hypotes 1

Den första hypotesen ämnar att undersöka om afrikanska landsbundna nationer är fattigare än andra Afrikanska nationer på grund av att de har mindre FDI i andel av BNP. Enligt den teori och tidigare forskning som framgår i uppsatsen, leder högre nivåer av FDI i andel av BNP till högre nivåer av BNP. Studiens resultat går inte i linje med hypotesen och den tidigare forskningen. Min undersökning menar att tillgången till havskust inte kan tillskrivas som en anledning för att landsbundna länder har en lägre nivå av FDI. Faye, McArthur Sachs & Snow (2004) menade att länder som angränsar till havet har högre nivåer av FDI än om de inte angränsade. Storbritannien och Frankrike var de två nationerna som kolonialiserade mest i yta på den Afrikanska kontinenten. Storbritannien som anmanade en mer decentraliserad och autonom styrelseskick av sina kolonier, valde Frankrike istället vara mer centraliserade samt kontrollerade sina koloniers utrikeshandel, den tidigare forskningen menar därav att forna engelska kolonier bör haft bättre BNP tillväxt än andra kolonier (Bernard, Reenock & Nordstrom, 2004: 227-232). Enligt mina resultat är de forna Spanska och Italienska kolonier som i genomsnitt har högre BNP än andra afrikanska stater som vart kolonialiserade av någon annan kolonistör exempelvis Storbritannien. Resultaten går inte i linje med den tidigare forskningen. De Spanska kolonier hade samma centraliserade styrelseskick som de franska. Spanska kolonier hade även en begränsad utrikeshandel och räknas till de mest restriktiva, där man endast kunde exportera till hamnen vid Sevilla (Grier 1997: 320) Spanien kolonialiserade Västsahara och norra Marocko (resterande delar av Marocko vart kolonialiserade av Frankrike) att uttala sig om att resultaten är representativa går inte, då Spanien i relation till Frankrike och Storbritannien endast kolonialiserade ett land i Afrika. Även Italien är ett sådant exempel. Italien kolonialiserade två nationer - Eritrea och Somaliland (del av Somalia). Eritrea, Somaliland, Västsahara och de norra delarna av Marocko är samtliga nationer eller områden som angränsar till havet. En förklarande anledning till att Italienska samt Spanska kolonier har högre BNP är på grund av att de förmodligen valde strategiska områden som angränsar till havet under kolonialisering processen.

Borensztein *et al* menade att föreningen mellan ekonomisk tillväxt och FDI sammanbinds genom den inhemska befolkningens humankapital i termer av utbildning. Resultaten går i linje med hans resonemang, då högre genomsnittligt utbildningsår leder i genomsnitt till högre BNP nivå. FDI söker sig till nationer med en utbildad arbetskraft, resultatet är att FDI ökar i

andel av BNP med cirka 0,2% (Akin & Vlad 2011: 42). Genom att flera människor väljer att utbilda sig har även dessa då möjligheten att söka sig till arbete som vidare leder till ökade skatteintäkterna. Mkandawire menade att skatteintäkterna kunde skilja sig mellan den formella och informella arbetsmarknaden, den skillnaden var i synnerhet påtaglig då man kontrollerade för storstäder och landsbygden. Därav skulle jag vilja antyda att nationens storlek må påverka andelen skatteintäkt av BNP. Mindre afrikanska nationer har högre skatteintäkt i andel av BNP medan större har mindre andel. FDI och skatteintäkterna är två variabler som mäts i andelar av BNP. Därav har externa faktorer möjligheten att påverka variabelns riktningskoefficient. Antigen genom att det sker reella ökningar av utländska direkt investerare samt att skatteintäkterna ökar alternativt är det på grund av att nationens BNP har minskat vilket leder till att FDI och skatteintäkter kommer öka i andelar av BNP.

8.2 Hypotes 2

Enligt Sachs (1997) och Dunne (2015) studier menade de att landsbundna länder hade lägre nivå av BNP inte endast på grund av att de inte angränsar till havet utan att de har en undermålig infrastruktur som försvårar utvecklingen. Vidare menade även UN-OHRLLS att den undermåliga infrastrukturen hade möjligheten att reducera de potentiella handelsvolymerna. Enligt studiens resultat kvarstår effekten av landbundenhet som beror på skillnader på infrastruktur. Afrikanska landsbundna nationer är i genomsnitt -1862.5 dollar fattigare än andra afrikanska nationer. Även vid inkludering av koloniala variabler kvarstår landbundenhets effekter som på den beroende variabeln som negativa i förhållande till andra afrikanska nationer. Afrikanska nationer vars forna koloniserare var Brittiska samt Italienska hade i genomsnitt högre BNP än de andra afrikanska nationerna som tidigare varit koloniserade av andra europeiska nationer. Vid inkludering av vår förklarande variabel infrastruktur, förskjuts förändringen vid LLDC variabeln. Som säger att afrikanska landsbundna nationer i genomsnitt är 178.7 dollar rikare än andra afrikanska nationer, konstanthållet för övriga oberoende variabler. Studiens resultat stödjer hypotesens linje att afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har sämre infrastruktur. Även forna italienska kolonier påvisar att de blir rikare och forna brittiska kolonier på visar en liten för minskning av BNP. Forna franska kolonier får en viss ökning på den beroende variabeln när man inkluderade den förklarande variabeln infrastruktur. Vad som kan påvisas med resultaten är att det existerar en viss skillnad mellan de franska och brittiska

kolonierna och på vilket sätt man borde sköta kolonierna, centraliserat eller decentraliserat styrelseskick. Resultaten menar att det existerar en viss skillnad dock är den inte särskilt stor. Därav är en slutsats att oavsett om de forna kolonierna hade en administration som sköttes centraliserat eller decentraliserat spelar detta inte någon större roll för dagens ekonomiska nivå de afrikanska nationerna har.

Infrastruktur uppvisade positiva effekter på den beroende variabeln BNP. För varje steg indexvariabeln tar ökar BNP i genomsnitt med 2756.3 dollar konstanthållet för övriga oberoende variabler. Studiens resultat för LLDC variabeln försköts även vid inkluderingen av infrastruktur variabeln från att gå negativt till positivt. Utöver infrastruktur som handelsbarriärer existerar det även byråkratiska sådana – byråkratiska barriärer och infrastrukturella barriärer är samman länkade (Sachs 1998: 4). Sätter man resultaten i relation till tidigare forskningen menar det att även att om landsbundna nationer investerar på sin infrastruktur skulle detta ge knappa positiva effekter på deras BNP. Samtidigt menar den tidigare forskningen att om landsbundna nationer tillhandahåller sig en hamn bredvid sina grannationer ökar detta deras förmåga att exportera och delta på den globala marknaden vilket skulle resultera att landets BNP skulle öka. Därför kan man dra slutsatsen att de landsbundna nationer bör vidareutveckla samt förbättra de rådande infrastruktur. Dessutom medför det möjligheten för att sammankoppla infrastruktur med sina grannationers hamnar. En god infrastruktur gynnar regional och utrikeshandel och ökar ländernas BNP nivå genom att fungera som en katalysator. Det existerar även empiriska exempel på landsbundna länder som haft god ekonomisk utveckling i samband med god infrastruktur – Etiopien - Djibouti är ett sådant exempel. Ett gemensamt projekt för att bygga ett 780 km långt tåg spår mellan Addis Abeba (Etiopien) och Djibouti (Djibouti) för att Etiopien skall få möjligheten att exportera sin produktion. Projektet finansierar från bägge länderna samt med stöd från EU (The Infrastructure Consortium for Africa 2007: 1-8).

8.3 Hypotes 3

Nationer som befinner sig i utvecklingsfas av ens ekonomi har en export som vilar på råvaror. Varor som sedan skall bli delar av andra produkter. Råvaror tillskillnad från enskilda produkter kostar mindre och därav tjänar underutvecklad nationer även mindre på dem.

Genom att öka andel utbildade individer som tillhör arbetsmarknaden kan detta tillföra reella skillnader även vid exporten. Råvaror skiftar till produkter – både enskilda nationer och företagare kommer tjäna på detta i längden. Etiopien exempelvis, hade en stor bomulls industri. Med tiden har Etiopien likt många andra afrikanska nationer haft en socioekonomisk utveckling sedan 1990-talet. Detta har lett idag till att företag som Hennes & Mauritz valt att etablera sig i landet för att exportera sina produkter – skatteintäkter som andel av BNP ökar även då.

Dunne, Sachs och Warner menade att vid ens analyser av landsbundna nationer bör man även analysera aktörerna som ingår i processen för att exportera. Export till skillnad från infrastruktur och FDI är beroende av fler internationella aktörer som multinationella företag, internationella handels organisationer och import nationen. När de afrikanska nationerna avkoloniserades hade de redan egna institutioner som koloniserarna inrättade och som man sedan valde att fortsätta att ha kvar (Grier 1997: 322). Institutionerna bär med sig historiska efterlevande som än idag ekonomiska konsekvenser. Fjärmande av export på ett långsiktigt perspektiv kan även förhindras av två anledningar. För det första, höga fraktkostnader på grund av tull avgifter, undermålig infrastruktur byråkrati och vidare kan förhindra expansionen av export och för det andra kan det även förhindras på grund av landsbundenhet. Dock menar studiens resultat också att export inte är det effektivaste sättet att öka BNP. I synnerhet då studien inkluderar kontrollvariablerna. Emellertid får studiens hypotes stöd av studiens resultat och går i linje med teorin. Genomsnittligt antal utbildningsår hade starkare effekt än export på den beroende variabeln.

Studiens syfte var att förklara varför afrikanska landsbundna länder var fattigare än afrikanska icke-landsbundna länder. Vid den sista analysen inkluderades samtliga förklarande variabler. Trots att resultaten inte visar signifikanta resultat att afrikanska landsbundna nationer är fattigare än andra afrikanska nationer, menar jag att med stöd av teori och tidigare forskning är de fortfarande fattigare än andra afrikanska nationer. Vad studien talar om är att när länder befinner sig vid samma nivå av infrastruktur kvalitét avtar landsbundenhetens effekter på BNP nivån. Infrastruktur kvalitén har en positiv effekt på BNP nivån som kan bryta landsbundenhetens effekter och öka BNP nivån i landet. Jag har vid de tidigare modellerna elaborerat kring de koloniala variablerna. Vid den näst sista modellen där samtliga variabler är

inkluderade. Går FDI variabelns effekt emot hypotesens linje samt den tidigare forskningen då resultaten menar att BNP nivån sjunker då FDI andelen av BNP ökar. Riktningskoefficienten på variabeln export minskar lite grann men går fortfarande i linje med hypotesen. Inkluderingen av samtliga kontrollvariabler är för att uppmärksamma hur variablerna tillsammans påverkar den beroendevariabeln – BNP.

Observerar man antalet observationer märker man att den är påtagligt mindre än de tidigare analyserna. Inga av analysens modeller har observationer som överstiger 100, detta problematiserar resultaten då det blir svårare att generalisera. Export och infrastruktur kvalitén variablerna är dock signifikanta och går i linje med hypotesen. Variabeln infrastruktur kvalitén har starkast effekt på modell fyra. Det är även förstaeligt att infrastruktur variabeln har sådana starka effekter på den beroende variabeln, men skulle också kunna bli starkare. Infrastruktur är ett av transport kostnadernas viktigaste komponenter. För att handelsvolymerna ska öka bör transportkostnaderna minska, det kan man genomföra genom att förbättra kvalitén samt bygga ut infrastrukturen. De förbinder samman landsbygden med staden och de landsbundna nationerna med havet för att förena landsbundna nationer med världsmarknaden (www.unohrlls.org 2016-12-07).

9. Slutsats

Denna studie har besvarat frågeställningen om afrikanska landsbundna nationer är fattigare än andra afrikanska nationer. Utifrån tre stycken teoretiskt förankrade hypoteser. Jag kommer nedan att utifrån diskussions kapitel, tidigare forskning, teori och resultaten att sammanfatta mina slutsatser.

Man kan inte utifrån FDI i andel av BNP förklara varför landsbundna afrikanska länder är fattigare än andra landsbundna afrikanska länder. Studiens resultat påvisar att FDI inte kan förklara varför BNP nivån är lägre i afrikanska landsbundna länder och effekten av landsbundenhet kvarstod när man kontrollerade för FDI. Vidare kunde man inte dra några statistiska slutsatser mellan de koloniala variablernas påverkan på den beroende variabeln. Den tidigare forskningen som lyfts i studien menar även att ett lands utbildnings nivå är av

särskild vikt för ett land ska etablera välstånd. Trots att resultaten visar att det inte finns ett statistiskt samband mellan FDI och BNP menar jag att majoriteten av de afrikanska länderna är i behov av externt kapital. Etiopiens och Djiboutis gemensamma infrastruktur projekt som skall sammanlänka Etiopiens huvudstad Addis Abeba med Djiboutis hamnar krävde FDI från EU ännu ett exempel är China - Africa Development Fund (CADfund) som huvudsakligen finansieras av China Development Bank. Om dessa har positiva effekter på ländernas BNP nivå återstår att se empiriskt.

Vid kontroll för infrastruktur kvarstår effekten av landsbundenhet som inte kan förklaras i skillnad på infrastruktur. Alltså är afrikanska landsbundna länder är fattigare än andra afrikanska länder därför att de har sämre infrastruktur. Det vill säga att infrastruktur förklarar varför afrikanska landsbundna länder är fattigare än afrikanska icke-landsbundna länder. När länder har samma infrastruktur kvalité spelar inte landsbundenheten någon roll för hur rikt ett land är. För vidare forskning vore det även intressant undersöka de olika delarna av transportsektorn som tåg, väg och vatten. Är infrastruktur projekt inom tågnäringen mer effektiv än väg eller tvärtom? Vidare menar att det säkerhetspolitiska läget i Afrika även är en aspekt som kan problematisera och stå som hinder för utvecklande av nya infrastruktur projekt som exempelvis ny hamnar vid Afrikas horn eller att exportera olja från Nigerias kust.

Jag tror även ledarna i Afrika behöver se över andra sätt att samla skatt utöver det traditionella inkomst-, och konsumtionsskatterna samt på vilken nivån skattesatserna skall vara på och vilka som skall bli berörda utav det – multinationella företag, inhemska företag eller privatpersoner?

10. Referenser

Agbor. J. A, Fedderke J.W, Viegi .N (2010) *How Does Colonial Origin Matter for Economic Performance in sub-Saharan Africa?* Penn State University and Economic Research Southern Africa & University of Pretoria and Economic Research Southern Africa,

Akin. M. S & Vlad. (2011) *The Relationship between Education and Foreign Direct Investment: Testing the Inverse U Shape*. European Journal of Economic and Political Studies EJEPS -4 (1) 20

Asiwaju, David. (1976) *Western Yorubaland under European Rule, 1889-1945*. Atlantic Highlands, NJ: Humanities Press, 1976.

Barro, R.J. (1991). *Economic Growth in a Cross Section of Countries* The Quarterly Journal of Economics 106, 407-443.

Bjerström. E, Magnusson. Ö (2013) *H&M startar produktion i Etiopien - men inte utan kritik*. SVT. 15 september <http://www.svt.se/agenda/h-och-m-producerar-snart-i-etiopien/> (Hämtad 2017-02-22)

Blettner. M, Hommel. G, Schneider. A. (2010). *Linear Regression Analysis- Part 14 of a Series on Evaluation of Scientific Publications*. Deutsches Ärzteblatt International. Dtsch Arztebl Int; 107(44): 776–82.

Bloom, D.E., D. J Sachs, P. Collier och C. Udry. (1998). *Geography, Demography, and Economic Growth in Africa*, Brookings Papers on Economic Activity 98, 207-295.

Blomstrom, M., Lipsey, R., Zejan, M., (1992) *What Explains Developing Country Growth*. NBER Working Paper No. 4132.

Borensztein. E & De Gregorio. J & Lee. J-W (1998) *How does foreign direct investment affect economic growth?* Journal of International Economics 45 115–135

Burnham. P, Lutz. K.G, Grant. W & Henry. A.L (2008) *Research Methods in Politics 2nd*. Palgrave Macmillan

Carmignani, F. (2012) *The curse of being landlocked: institutions rather than trade*. Discussion papers in Economics, 201204, Department of Accounting, Finance and Economics, Griffith University.

Craggs, R., Vandana, D., Potter R.B (red) (2014) *The Companion to Development Studies third edition*. Routledge Taylor & Francis Group.

David, A. Aschauer *Is public spending productive*. Journal of Monetary Economics: North-Holland (1989)

Draper, N, R. & Smith, H. (1998). *Applied Regression Analysis*. European Journal of Communication. New York: John Wiley & Sons, INC. London: SAGE Publications. Vol. 13(1): 5-32.

Dunne J.P (2015) *Towards Good Order at Sea: African Experiences* Published By Sun MeDIA Stellenbosch and Authors

Fieldhouse, D.K. (1966). *The colonial empires from the 18th century*. New York: Dell Publishing.

Grier, R. (1997). *Colonial Legacies and Economic Growth*, Public Choice, Vol.98: 317-335.

Hanson, G. (2001). *U.S.-Mexico Integration and Regional Economics*. Journal of Urban Economics 50, 259- 287

Held, D & McGrew, A. (2002) *Globalization/anti-globalization*, London Polity.

Landman, T (2008) *Issues and Methods in Comparative Politics* Routledge Tylor & Francis group New York.

Klerman, D., P. Mahoney, H. Spamann, & M. Weinsten (2008) "Legal Origin and Economic Growth" Unpublished. Available at: http://www.law.ucla.edu/docs/klerman_paper.pdf

Kennedy K. Mbekani, O. Ajakaiye, T. Ademola Oyejide (red) (2012) *the role of infrastructure in determining export competitiveness* Routledge Taylor & Francis Group.

Lee, Alexander & Schultz, Kenneth A., *Comparing British and French Colonial Legacies: A Discontinuity Analysis of Cameroon* (2011). APSA 2011 Annual Meeting Paper. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1903316>

Miles, William. (1994) *Hausaland Divided: Colonialism and Independence in Nigeria and Niger*. Ithaca: Cornell UP,

Mkandawire. T (2010) "On Tax Efforts and Colonial Heritage in Africa" *Journal of Development Studies*, Vol. 46, No. 10, 1647–1669, Routledge Taylor & Francis Group.

Maniel R. Agosin & Ricardo Mayer *Developing countries Does it crowd in domestic investment?* (2002) *Macroeconomic and Development Policies*, GDS, United Nations Conference on Trade and

Development (UNCTAD).

McBurney. D, White, T (2010) *Research Methods*. 8. Wadsworth: Cengage Learning

Michael L. Faye, John W. McArthur, Jeffrey D Sachs & Thomas Snow *The Challenges Facing Landlocked Developing Countries* (2004) *Journal of Human Development*: Carifix publishing, Taylor & Francis group

Oliver. B, Calmfors. L, Flam. H, Hassler. J & Krusell. P (2015) 2nd upplagan. *Makroekonomi. Liber*

Sachs, J. & A. Warner. (1997). *Sources of Slow Growth in African Economies*, *Journal of*

African Economics 6, 335-376.

Schneider F, Frey B. (1985) *Economic and Political Determinants of Foreign Direct Investment*, World Development Vol.13 (2), 161-175.

Shively, P. W (2009) *The Craft of Political Research*. 7. Pearson Prentice Hall

Smith. A (2007) *An inquiry into the Nature and Causes of the wealth of Nations* (2007). Edited by S. M. Soares. MetaLibri Digital Library,

Stock, J.H & M.M Watson. (2012). *Introduction to econometrics*. 3rd edition. Pearson Education

Limited, England.

The Infrastructure Consortium for Africa (ICA) (2007) *Briefing Memorandum: The Djibouti-Ethiopia Railway* https://www.icafrica.org/fileadmin/documents/Transport_Meeting/S4-Djibouti-Ethiopia_Railway-Final-EN.pdf (hämtat 2017-02-18)

Trost. J (2007) *Enkätboken*. 3. Studentlitteratur

Teorell Jan & Svensson Torsten. (2007). *Att fråga och att svara, samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB

UNCTAD (1998) *World Investment Report*. New York and Geneva.
http://unctad.org/en/Docs/wir1998_en.pdf (Hämtat 2016-11-29 kl. 14:31)

UNCTAD (2008) *Foreign Direct Investment in Landlocked Developing Countries:*

Trends, Policies and the Way Forward http://unctad.org/en/Docs/aldc20083_en.pdf New York, 1 October 2008 (Hämta 2016-11-29 kl 11:00)

Welch. C. (1966) *Dream of unity: Pan-Africanism and political unification in West Africa*. Ithaca: Cornell UP.

Botswana <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=BW&start=2000>
Hämtat 2016-11-03 *egna uträkningar utav tillväxt (medelvärde)*

Etiopien: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=ET&start=2000>
Hämtat 2016-11-03 *egna uträkningar utav tillväxt (medelvärde)*

Zimbabwe: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2015&locations=ZW&start=2000>
Hämtat 2016-11-03 *egna uträkningar utav tillväxt*

UN-OHRLLS:

<http://unohrlls.org/about-ldcs/> (2012)

<http://unohrlls.org/custom-content/uploads/2013/09/Landlocked-Developing-Countries-Factsheet-2013.pdf> (Hämtad 2016-12-07 kl. 15:00)

United Nations Office of the Special Adviser on Africa & NEPAD-OECD Africa investment initiative *Tax and development in Africa*. Policy brief. 5 March 2011
http://www.un.org/en/africa/osaa/pdf/policybriefs/2011_tax&dev.pdf (Hämtat 2016-12-14 KL 13:23)